

Oponentský posudek na rigorózní práci Mgr. Pavla Soukupa

na téma

„Podvod a jeho zvláštní druhy“

Posuzovaná rigorózní práce se zabývá aktuální problematikou. Její ucelené zpracování je užitečné především proto, že v české literatuře není dosud k dispozici monografické dílo, které by se komplexním způsobem uvedenou problematikou zabývalo. Význam a potřebnost zpracování tohoto druhu trestných činů je dán i tím, že tato trestná činnost zaujímá jedno z předních míst majetkové trestné činnosti a že řada forem podvodných jednání představuje kauzy juridicky složité s vysokou společenskou nebezpečností.

Zkoumaná problematika je zpracována na ploše 102 stran. Výklad je rozvržen do pěti kapitol, doplněných úvodem a závěrem, v nichž jsou rozebírány kriminologické a trestněprávní otázky podvodných jednání, komparovány odpovídající znaky skutkových podstat s vybranou úpravou zahraniční a analyzovány četné judikáty obecných soudů a Ústavního soudu ČR. Text je velmi podrobně členěný, což zvyšuje jeho přehlednost a usnadňuje orientaci v práci.

Práce má vhodně zvolenou, logickou stavbu. První kapitola, v níž je věnována pozornost kriminální fenomenologii a etiologii podvodné delikvence a charakteristice profilu jejich pachatelů, tvoří východisko zkoumání platné právní úpravy skutkových podstat trestných činů podvodu, pojistného podvodu a úvěrového podvodu jakož i změn těchto skutkových podstat obsažených ve vládním návrhu trestního zákona, které je zařazeno do kapitoly druhé a třetí. V návaznosti na uvedený rozbor je v kapitole čtvrté obsažena studie německé trestněprávní úpravy podvodných jednání provedená na teoretickém pozadí tamní trestněprávní nauky. Pojednání o teoretických otázkách pak v páté kapitole doplňují vybrané judikáty provázené komentářem a hodnotícími stanovisky autora.

Po metodologické stránce práce vychází ze studia širokého okruhu odborné literatury a judikatury.

Práce má velmi dobrou úroveň. Je zpracována na základě pečlivého studia uvedených pramenů a vyznačuje se potřebnou mírou samostatnosti a tvůrčího přístupu. Za hodnotné

považuji zejména pasáže věnované německému pojetí podvodných jednání. Zajímavý a velmi ilustrativní je i výběr jednotlivých soudních rozhodnutí.

K práci mám jen několik dílčích připomínek:

V části zaměřené na kriminologické aspekty se sice hovoří o rozmachu trestné činnosti podvodného rázu po ukončení komunistické éry (str. 9), přesto v ní postrádám přesnější statistické údaje dokládající tento trend.

Ve výkladu o rozdílech mezi jednotlivými druhy podvodu *de lege lata* (str. 33) mohla být věnována pozornost i tomu, zda podmínkou trestní odpovědnosti za pojistný podvod vždy je, aby jednání pachatele vedlo k omylu pojistitele, na základě kterého by poskytl pojistné plnění.

Pochybnosti o správnosti vyvolává věta (str. 51), že klamání opomenutím představuje podle německé teorie nepravý nedbalostní delikt.

Souhlasím s tím, že české trestní právo výraz majetková dispozice v souvislosti s úpravou podvodu nepoužívá (str. 54), přesto jej však česká trestněprávní nauka, stejně jako německá, považuje za nepsaný znak podvodu (viz např. Novotný, O., Vokoun, R. a kol.: Trestní právo hmotné. 5. vydání. Praha: Aspi, 2007, s. 106).

Pasáže pojednávající o německé právní úpravě svědčí o tom, že autor je s touto úpravou důkladně obeznámen. Mám proto zato, že z provedené komparace mohl vyvodit výraznější hodnotící stanoviska, příp. návrhy ke zdokonalení české právní úpravy či české trestněprávní nauky.

Posuzovaná práce splňuje požadavky kladené na práce rigorózní a je způsobilým podkladem pro obhajobu.

Obhajobu doporučuji zaměřit na hodnocení německé právní úpravy podvodných jednání a příp. podněty z ní plynoucí pro českou právní úpravu, příp. českou trestněprávní nauku.

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

V Praze dne 4. 11. 2008